

Poolse leerlingen op Nederlandse scholen

1. Mogen kinderen van arbeidsmigranten, afkomstig uit de Europese Unie, gratis naar school? Ja, maar deze allochtone leerlingen moeten wel zo snel mogelijk Nederlands leren, eventueel via een schakelklas, want Nederlands is in principe de enige voertaal op Nederlandse scholen.

2. Moet de Nederlandse overheid bevorderen dat ze zich tevens bekwamen in de beheersing van hun moedertaal? Ja, zegt de Europese richtlijn 77/486/EEG, die sinds 1977 van kracht is: *het gastland neemt 'in samenwerking met (het herkomstland), passende maatregelen om te bevorderen dat, in coördinatie met het normale onderwijs, onderwijs in de moedertaal en de cultuur van het (herkomstland) wordt verstrekt.'* Maar de Nederlandse overheid doet daar niets aan. En het Kabinet heeft onlangs zijn standpunt nog eens op papier gezet: die richtlijn moet worden afgeschaft, want allochtone ouders (of hun herkomstlanden) moeten zelf maar voor buitenschools moedertaalonderwijs zorgen, als ze dat belangrijk vinden.

3. Hoe verhoudt dit standpunt zich tot het onderwijspolitieke uitgangspunt dat het Nederlandse onderwijs de talenten van iedere leerling tot ontwikkeling moet brengen, vooral als deze de Nederlandse kennis-economie kunnen versterken? Is de beheersing van de moedertaal niet een talent dat bij allochtone leerlingen ontwikkeld en onderhouden moet worden? Die vraag wordt door het Kabinet niet gesteld en dus ook niet beantwoord. In het kader van de internationalisering vindt men het essentieel dat iedere leerling vreemde talen leert, zoals Engels, Duits, Frans of eventueel Spaans. Maar aan de moedertaal van Westerse en niet-Westerse allochtonen wordt *an sich* geen belang gehecht.

4. Is er ooit onderzocht of deze Nederlandse beleidslijn verdedigbaar is in het licht van de doelen van het Nederlandse onderwijsbestel? Het Kabinet stelt slechts: *'Nederland heeft meer dan twintig jaar geëxperimenteerd met "onderwijs in allochtone levende talen" (OALT). Dit is echter niet effectief gebleken en daarom werd in 2003 besloten om OALT af te schaffen.'* Het Kabinet neemt niet de moeite naar documenten te verwijzen waaruit die ineffectiviteit zou blijken. Met name rijst de vraag: in het licht van welke onderwijsdoelen is het OALT niet effectief gebleken? Die vraag wordt door het Kabinet niet gesteld en dus ook niet beantwoord. Vermoedelijk beschikt het Kabinet over documenten waaruit het meent te kunnen opmaken dat het OALT niet bijdraagt aan het schoolsucces van allochtone leerlingen in het Nederlandse onderwijsbestel en aan hun inburgering in de Nederlandse samenleving.

5. Het Kabinet heeft zich niet afgevraagd in hoeverre het OALT kan bijdragen:

- aan hun beheersing van hun moedertaal en aan hun kansen op de arbeidsmarkt (zie punt 2 en 3);
- aan het schoolsucces van allochtone leerlingen die remigreren naar hun herkomstland; of
- aan hun welzijn, en met name aan mogelijkheden om te communiceren met hun ouders en familieleden.

6. Het Kabinet heeft de gekozen beleidslijn evenmin getoetst aan de verplichtingen die Nederland is aangegaan door ondertekening van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind:

Art. 29. Het onderwijs aan het kind dient te zijn gericht op: de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind; (...) [en] het bijbrengen van eerbied voor de ouders van het kind, voor zijn eigen culturele identiteit, [en voor] zijn taal en culturele waarden, (...).

Wes Holleman

weblog onderwijs 24-12-2008

<http://www.onderwijsethiek.nl>

Bronnen:

- a) Groenboek *Migratie en mobiliteit: uitdagingen en kansen voor Europese onderwijsystemen*. Europese Commissie COM(2008) 423, d.d. 3/7/2008. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0423:FIN:NL:PDF>.
- b) Kabinetsreactie *Onderwijs en Migratie*, d.d. 19/12/2008. URL: <http://www.minocw.nl/documenten/90188a.pdf>.
- c) Kamerbrief *Resultaten verkenning nieuwkomers uit MOE landen in het basisonderwijs*, d.d. 29/8/2008. URL: <http://www.minocw.nl/documenten/30625.pdf>. Zie ook <http://www.moeleerlingen.nl/>.
- d) *Verdrag inzake de Rechten van het Kind*. URL: <http://boes.org/un/dutun-b.html>.